

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

Szakkbibliografia.

KÖZLI: F. K.

AZ IMÉNT lefolyt 1902. év gazdag termést hozott szakirodalmunk viruló mezején; értékesnél értékesebb dolgozatokkal bővült immár szép fejlődésnek induló szakbeli literaturánk. Neves írók mellett sok tehetséget eláruló új munkatársakra akadunk, kik hasznos dolgozatokkal gyarapították irodalmunkat úgy a szorosan vett technikai, mint a tágabb történeti irányban.

Az anyaegyletünk kebelében a Typographia kötelezővé tétele miatt keletkezett élénkebb érdeklődés a tagok részéről több rendbeli időszaki nyomtatványnak adott életet, hogy aztán a vitás ügynek elintézésével újra letünjenek a szemhatárról.

Állandó természetűnek vehető a vidéki nyomdatulajdonosok érdekeit felkarolni kívánó „Nyomdaipar Magyarországon“ című, Szegzárdon megjelenő havi közlönynek megjelenése.

Szó a mi szó, ez évi mérlegünkkel meg lehetünk elégedve. Legyen ez biztató remény a jövőre nézve.

1. Czakó Elemér: A könyvnyomtatás és könyvdiszítés iparművészete. Különlenyomat a Magyar Könyvszemle 1901. évi folyamából. 57 szöveggéppel és három melléklettel. 8-rét, 72 l. Budapest, Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat, 1902.

2. Nyomdászati Encziklopédia. Az összes grafikai tudományok ismerettára. Szerkesztette *Pusztai Ferencz*. Egy korrekturamintával. Lexikon-oktáv, 595 lap és 10 oldal hirdetéssel. Budapest, Pallas részv.-társ. nyomdája, 1902. Ára 12 korona.
3. Manlius János. Adalékok a magyarországi nyomdászat és könyvkereskedelem történetéhez. — Írta *Sennowitz Adolf*. V—XCIX. l. Egy ábrával. — Megjelent a Magyar Könyvkereskedők Évkönyve tizenkettedik (1901. évfolyamában). Budapest, 1902. Pallas r.-t. nyomása.
4. M. Tótfalusi K. Miklósnak maga személyének, életének, és különös tselekedetinek Mentsége. Mellyet az Irégyek ellen, kik a' közönséges Jónak ezaránt meggátolói, írni kényszerítettett. Kolozsváratt, 1698. Esztendőben. — Kiadja *Gyalui Farkas*. Az eredeti kiadás címlapjának s egyúttal első lapjának fotocinkografiai másával. 8-rét, 81 l. Kolozsvár, 1902. »Ellenzék« sajtója. Ára 2 korona. — A boríték második oldalán: Kolozsvár, 1902. Tótfalusi Kis Miklós halálának 200. évfordulóján.
5. A Könyvnyomda. Hasznos tudnivalók a könyvnyomda berendezéséről, vezetéséről, munkaszerzésről, árki számításról, könyvelésről és egyéb teendőkről. Írta *Augenfeld M. Miksa*. 8-rét, 48 l. Budapest, 1902. Pallas r.-t. nyomdája. Ára 1 korona. (Különlenyomat a Magyar Nyomdászat 1902. évfolyamából.)
6. Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyző-Egyesülete. Jelentés az egyesület XLI. (1901.) évi működéséről és zárszámadásáról. Nagy 8-rét, 40+XVI lap. Magyar-német nyelven. Budapest, 1902. Krausz S. és T. könyvnyomdája.
7. Magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők jótékonyági köre. Zárszámadás és mérleg 1901. január 1-től december 31-ig. 8-rét, 29 l. Magyar-német nyelven. Budapest, Czettel és Deutsch-féle műintézet, 1902.
8. A Budapesti Hirlapszedők Köre 1901-iki évi jelentése. 8-rét, 20 l. Magyar-német nyelven. Budapest, Krausz S. és T. nyomása, 1902.
9. A Budapesti Gépmesterek és Nyomók Körének 1901. évi zárszámadása és mérlege. 8-rét, 16 l. Magyar-német nyelven. Budapest, Krausz S. és T. könyvnyomdája, 1902.
10. Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Szakegyesülete. Jelentés és zárszámadás az 1901-ik évről. Lexikon-oktáv. 8 l. Magyar-német szöveggel. Budapest, 1902. Krausz S. és T. nyomdája.
11. Fölvívás Magyarország összes nyomdászaihoz. (Fölszólítás a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyző Egyesületébe való belépésre, kibocsátva az egyesület választmánya részéről.) 8-rét, 8 lap. Budapest. Krausz S. és T. nyomdája.

12. Budapesti Könyv- és Könyomdafőnökök Egyesülete. 1901. évi jelentés. 8-rét, 19 l. Budapest, 1902. Athenaeum r.-t. könyvnyomdája.
13. Kulacs. Könyvnyomdászok és betűöntők humorisztikus lapja. Megjelent kéthetenként egyszer: pén-
teken. III. évfolyam. Budapest, 1902. április 11. 8. szám.
(A lap e számmal megszűnt megjelenni.) Budapest, Kram-
mer Lipót könyvnyomdája.
14. Typographia. A magyarországi könyv-
nyomdászok és betűöntők egyesületének hivatalos közlönye.
Budapest, 1902. május 1. 18. szám. XXXIV. évfolyam.
Kiadótulajdonos: Siegfried József. Felelős szerkesztő:
Peidl Gyula. (Eddig a lap címe következőkép hangzott:
Typographia. A magyarországi könyvnyomdászok és betű-
öntők politikai közlönye.) Krausz S. és T. nyomása.
15. Szabad Szervezkedés. Nyomdász-társas-
dalmi hetilap. Megjelent minden szombaton. Budapest,
1902. május 17. 1. szám. I. évfolyam. Ívrétű félv. A lap
negyedik oldala Freie Organisation cím alatt német
nyelvű. Az id. Aigner József, Dobes Ignác, Kohn Sán-
dor, Pamuk Ferencz, Schuster Ágoston, Schwertfeuer
Ádám, Stalla Márton, Stibinger Henrik és Varga Károly
szakársakból álló előkészítő bizottság megbízásából mint
felelős szerkesztő és kiadó *Stalla Márton* jegyez. Egyes
szám ára 10 fillér. Krammer Lipót könyvnyomdája. —
E lapnak célja ellenzékét képezni a Magyarországi könyv-
nyomdászok és betűöntők egyesületének 1902. április 27-én
hozott azon határozata ellen, hogy a Typographia köte-
lezővé tétessék ezen egyesület tagjaira nézve. 1902 május
31-én megjelent 3-ik számától fogva Szabad Typographia
(Freie Typographia) cím alatt jelenik meg. 1902 június
6-án megjelent 4-ik számától fogva a Szent László-könyv-
nyomda állítja elő a lapot. Megszűnt 17-dik számával,
augusztus 29-ikén.
16. Darázs. A magyar könyvnyomdászok
humorisztikus lapja. I. évfolyam. Budapest, 1902 április
23. 1. szám. Kiadók: *Clement János* és *Venkovits Károly*.
Kis 4-rét, félv. Megjelenik kéthetenként: szerdán. Egyes
szám ára 10 fillér. Krausz S. és T. könyvnyomdája. (1902
május 20-ától e lap a következő címmel jelent meg:
»Szabad Szervezkedés. A magyar könyvnyomdászok tár-
sadalmi hetilapja.« Felelős szerkesztő és kiadó: *Venkovits*
Károly. — Az 1902. évi június 4-én megjelent 4-ik szám
újra a régi címmel: »Darázs« bir. 1902 szeptember 7-én
megszűnt, illetve egyesült a Nyomdászok Élcslapjával.
17. Nyomdászok Élcslapja. I. évfolyam. Buda-
pest, 1902 április 24. 1. szám. Kiadó: *László Vincze*. Kis
4-rét, félv. Megjelenik kéthetenként egyszer: csütörtök-
ön. Előfizetési ára negyedévre 60 fillér. Egyes szám ára
10 fillér. Vidékre 72, illetve 12 fillér. Krammer Lipót könyv-
nyomdája. — 1902 szeptember 7-én egyesült a Darázs
című nyomdászélcslappal s ezentúl fenti címmel meg-
jelenik *Venkovics Károly* felelős szerkesztősége, *Virágh*
Sándor főszerkesztősége mellett, *László Vincze* pedig mint
kiadó jegyez.

18. Nyomdaipar Magyarországon, a vidéki nyomdászat és rokon szakmák érdekeit felölelő havi folyóirat. Szerkeszti és kiadja: *Molnár Mór* Szegzárdon. Keletkezett 1902 július havában. Előfizetési díj: egész évre 4 korona, félévre 2 korona. 4-rét, másfél ív. Szegzárd, 1902. Ujfalusy Lajos utóda, Molnár Mór könyvnyomdájából.
19. Emléklapok az ungvári könyvnyomdászok nyári multságáról. Tréfás alkalmi lap. Megjelent Ungvárt, 1901 augusztus 28. 4-rét, 8 l. Nyomatott az ungvári könyvnyomdászok nyári multságán berendezett alkalmi könyvnyomdában, a Széchényi-ligetben, 1901. évi aug. 18.
20. Esti Ujság. Rendkívüli éjjeli kiadás. (Alkalmi tréfás lap; megjelent 1902 április 5-én a Márkus Samu budapesti nyomdaczég 25 éves fennállása alkalmából rendezett házi ünnepélyen.) Folió félisten. Nyomatott Márkus S. nyomdájában.
21. Röpke Lapok. Könyvnyomdai ismeretterjesztő lap, az érdeklődő nagyközönség számára. II. évfolyam, Gyoma, 1902. november 15. Felelős szerkesztő és kiadó *Kner Izidor* Gyomán. Megjelen havonként kétszer, szétküldése teljesen ingyen. 4-rét. Két oldalra terjedő bevezetésen kívül 52 meghívót és egyéb műszedések mintáit tartalmazza. Nyomatva Kner Izidor intézetében, Gyomán.
22. Magyar Nyomdászok Évkönyve 1902. Tizenhetedik évfolyam. Kiadja a Könyvnyomdászok Szakköre. A választmány megbízásából szerkesztette, szedette *Pavlovszky József Alajos*. Tartalma: Szerkesztői beköszöntő. Naptár. A nyomdászat mint iparművészet. (Czakó Elemér.) Hasznos szakdolgozatok. A színeképződések és fokozatos fejlődéseik rövid leírása. (Wandra Lajos.) A modern nyomtatványok és újabb nemzeties ékítményről. (Kořinek József.) A könyvnyomdai hengerek előállítás, öntése s azok kezelése. (Horváth Alajos.) A fekete festékek gyártása és főbb alkotó részeik leírása. (Fuchs Zsigmond.) A mesterszedések czélszerű és gyakorlatias elrendezéséről. (Novák József.) A modern nyomdászat úttörői. (Káldor Lajos.) A nyomdai anyagfeltisztogatás és annak gyakorlati hátrányai. (Kertész Ernő.) Néhány szó a könyvnyomdai munkák modern kiviteléről. (Stalla Márton.) Kell-e a nyomdásznak rajzolni tudni és azt gyakorolni? (Janovits Ferencz.) A modern könyvszedés esztetikája tipografiai szempontból. (Rohonczy János.) Galvánizálás rövid idő alatt, a legújabb eljárások szerint. (Sedelmayer Ferencz.) Társadalmi dolgozatok. A nyomdászat jelene és jövője. (Radnai Mihály.) Iparos vagy művész lesz a jövő nyomdásza? (Augenfeld M. Miksa.) Szerzőink és a szedőgép. (Durmits Imre.) A könyvnyomtatás művelődéstörténeti jelentőségéről. (Marczevicz Lajos.) Grafikai problémák. (Novák László.) Történelmi dolgozatok. Tótfalusi Kis Miklós műveiről. (Firtinger Károly.) A »hitvány vasműves«. (Költevény Tichy Ákostól.) Vegyes dolgozatok. A leggyakoribb kilövésekről. (Wózner Ignác.) Páris. (László Dezső.) Szakbibliográfia. (F. K.) Közhasznú rész. Hirdetések. Tizenhárom műmelléklettel. — Magas 8-rét, 115 lap. Athenaeum részvény-társulat könyvnyomdája, 1902. Ára 1 korona 40 fillér.

23. Nyomdász-Évkönyv és Úti kalauz. Kiadja a Könyvnyomdászok Szakegyesülete. Szerkeszti *Novitzky N. László*. 1902. Negyedik évfolyam. Tartalma: Naptári rész. Történelmi naptár. Előszó. Egy XVII. századbeli híres magyar nyomdászról. [Tótfalusi Kis Miklós.] (Novitzky N. László.) Seczesszió a nyomdászatban. (Augenfeld M. Miksa.) A könyvnyomású falragasz. (Košinek József.) A szocialismus történetéből. (Marczevicz Lajos.) Kommentár az anyaegyesület alapszabályaihoz. (Novitzky N. László.) Egyesületi tájékoztató. Fővárosi és vidéki árszabály. Külövesi módok. A cheque-rendszerről. Menetrend. Úti kalauz. Hirdetések. Kis 8-rét, 165 l. Budapest, Krausz S. és T. könyvnyomdája. 1901. Ára 90 fillér.
24. Magyar Könyvszemle. X. kötet. 1902. évi folyam. Dr. Schönherr Gyula a szerkesztőségtől visszalépven, azt *Kollányi Ferencz* és dr. *Esztegár László* vették át. Az I—II. füzet több rendbeli, a hazai nyomdászat múltjára nagy érdekléssel bíró dolgozatot tartalmaz.
25. Adatok a könyvnyomtatás történetéhez Magyarországon, *Gyalui Farkastól*. Tartalma: 1. Huszár Gál nyomtatványa. (Három hasonmással.) 2. Nyomtatványok költött nyomtatási helylyel és nyomtatókkal. 3. M. Tótfalusi Kis Miklós Amsterdamban. 4. Könyvnyomtatás a XVIII. század végén Erdélyben. [Ifj. Hochmeister Márton Kolozsvárott 1791-ben.] 5. A kolozsvári ref. kollegium egykori nyomdája Budapesten. — 8-rét, 33 l. Külön lenyomat a Magyar Könyvszemle 1902. évfolyamából. Budapest. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv.-társulat. Ára 60 fill.
26. A nagyváradi nyomdászat története. Írta *Naményi Lajos*. Két melléklettel és a szöveg közt hét hasonmással. 8-rét, 77 l. (Különlenyomat a Magyar Könyvszemle 1901. évfolyamából.) Budapest, az Athenaeum irod. és nyomdai r.-t. könyvnyomdája, 1902. Ára 2 kor. 50 fillér.
27. A budapesti könyvnyomdászok munkaidő- és munkadíj-szabályzata. Elfogadtatott a Budapesti könyv- és nyomdászfőnökök egyesülete, valamint a segédek kiküldöttei által 1902. évi szeptember hó 29-én és 30-án, valamint folytatólag október hó 2-án, 6-án és 8-án tartott közös tanácskozásokon. A főnökegyesület megbízásából: Hirsch Lipót, elnök, Buschmann Ferencz, biz. tag, Salamon József, bizotts. tag. A budapesti segédek megbízásából: Peidl Gyula, bizottsági tag, Siegfried József, biz. tag. 8-rét, 12 lap. Krausz S. és T. nyomdája Budapesten.
28. Zobori Hiradó. A nyitrai nyomdászok alkalmi lapja. Megjelent Nyitrán 1902 augusztus 10-én. Szerkeszti: *Kramar Vilmos*. Kiadja: *Wellisch Sándor*. 4-rét, 8 oldal. Iritzer Zsigmond könyvnyomdája Nyitrán.
29. Kalászkok és kévék. Modern anthologia. Kiadja *Kner Izidor* Gyomán, intézetének husz éves fennállása alkalmából. A munka 60—98-ik lapjain ismertetés van közölve Kner Izidor gyomai nyomdájáról, számos fénynyomású képpel. Ivrét, 108 l. Kner Izidor nyomdája Gyomán, 1902.

30. Emléksorok Galateo Béla m. kir. államnyomdai tiszt nyomdászágának ötven éves jubileuma alkalmából. Budapest, 1902. évi november hó 30-ik napján. Nagy 8-rét, 8 l. Az ünnepelt arczképével. Buschmann F. könyvnyomdája, Budapesten.
31. Huszonöt Esztendő. A Tanay-jubileum hivatalos közlönye. Tréfás alkalmi lap; megjelent Tanay József művezetőnek a Pesti Könyvnyomda-részvénytársaság kebelében való működésének negyedszázados évfordulója alkalmából, a nyomda személyzete által a fővárosi vigadóban rendezett kedélyes estélyen, 1902. december 7-én. Felelős szerkesztő: Korrektor (*Morócz Jenő*). Kis 4-rét, 12 l. Az ünnepelt arczképével. Pesti Könyvnyomda r.-t. nyomása.
32. A Magyarországi Könyvnyomdászok és betüöntők szakegyesületének alapszabályai. — A belügyminister helybenhagyó záradéka 1902. október 19-ről van keltezve. 8-rét, 12 l. Budapest, 1902. Nyom. Krausz S. és T.
33. Kertész József könyvnyomdája 1863—1902. Budapest, V., Mária Valéria-utca 11. A cég negyvenéves fennállásának emlékeül. Kertész József cégalapító dombor nyomásu arczképével. Kis 4-rét. Az intézet nyomása.
-
-

Egyről-másról.

Egyet-mást a kínai sajtóról. Bármennyire is tartózkodó Kína sok tekintetben a nyugati civilizáció irányában általánosságban, egy irányban azonban mégis észlelhető a közeledés más államokhoz, sőt az egész világhoz és ez a sajtó ügye. Időszaki sajtója, mely hasonlított az ujsághoz, már a IX. században volt, de a hírlapok jelenlegi formája csak a XIX. század utolsó negyedében fogadtatott el és így a modern kínai ujságok csakis idegen behatás szüleményének tekinthetők, és a legtöbb kínai ujságvállalat idegen tőkével dolgozik. A lap kiadója és vezetője kínai, a szerkesztői is kínaiak, de európai műveltséggel. Nem nagy előnye a kínai sajtónak, hogy semmiféle sajtótörvény behatása alatt nem áll, mert e helyett a mandarinoknak joguk van a sajtót kényük-szedvük szerint bántani és munkájuk elé akadályt gördíteni. Ha pedig egy liberális lap bizonyos ideig „világosan“ fejezte ki magát, úgy közbelépnek a hatóságok, bezárják a nyomdát és a kiadót. De ezen a bajon segítenek a kínaiak és pedig úgy, hogy munkájukban ily módon ne zaklattassanak, a legtöbb kínai lapot európai cég neve alatt adják ki, s idegen ember